

محل امضاء

نام نام خانوادگی

عصر چهارشنبه
۸۸/۱۱/۲۸
دفترچه ۱/۱

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

آزمون ورودی دوره های کارشناسی ارشد ناپیوسته داخل - سال ۱۳۸۹

مجموعه زبان و ادبیات فارسی - کد ۱۱۰۱

مدت پاسخگویی: ۱۵۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۶۵

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	زبان عمومی و تخصصی	۳۰	۱	۳۰
۲	نظم فارسی	۲۵	۳۱	۶۵
۳	نثر فارسی	۲۵	۶۶	۱۰۰
۴	کلیات مسائل ادبی	۲۵	۱۰۱	۱۳۵
۵	عربی	۳۰	۱۳۶	۱۶۵

بهمن ماه سال ۱۳۸۸

استفاده از ماشین حساب مجاز نمی باشد.

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

- 1- When the meeting was over, the audience -----.
1) denoted 2) delineated 3) dispersed 4) deformed
- 2- Many countries ----- the killing of innocent people.
1) granted 2) grounded 3) detained 4) deplored
- 3- The regulations ----- that everything has to be based on safety standards.
1) rejoin 2) materialize 3) perceive 4) specify
- 4- UN officials ----- between the rebel fighters and government.
1) mediated 2) negotiated 3) persuaded 4) debated
- 5- We have the computer at our ----- for the whole month.
1) vacancy 2) maintenance 3) treatment 4) disposal
- 6- The ----- of the economic crisis was that many factories were closed down.
1) upshot 2) circumstance 3) misconduct 4) erosion
- 7- Many refugees crossed the ----- between Iraq and Turkey.
1) scratch 2) threshold 3) drawback 4) frontier
- 8- All the cars are tested for possible ----- before they leave the factory.
1) defects 2) diversities 3) ingredients 4) factions
- 9- Providing good service is ----- to a successful business.
1) exposed 2) credulous 3) intrinsic 4) intense
- 10- The old idea that language learning is not a matter of repetition is no longer -----.
1) proficient 2) tenable 3) constant 4) analogous

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Ecology is the study of the relationship of plants and animals to their environment, and to one another. The word *ecology* (11) ----- the Greek word *oikos*, meaning house or place to live, and from the word *logos*, meaning science or study. The word was first promulgated by the German naturalist Ernst Haeckel in 1869 and used by Charles Darwin (12) -----, but it was in limited use even earlier as evidenced by the writings of the American naturalist and poet Henry David Thoreau.

Man pollutes the air he breathes and the water he drinks. His concern with the problem of pollution may be purely an environmental issue (13) ----- an ecological issue in that he wants clean, noncorrosive air and water and is concerned mainly with the quality of the physical environment. (14) ----- the focus of his concern becomes the plants and animals that are contaminated, then the issue (15) ----- he is dealing is ecological. Some of our current problems are primarily environmental, but the majority and by far the most complex of our problems are of an ecological nature.

- 11- 1) derives of 2) deriving from 3) is derived from 4) is derived of
- 12- 1) shortly late 2) shortly thereafter 3) short afterward 4) short lately
- 13- 1) rather 2) rather there is 3) rather than 4) than it is
- 14- 1) Although 2) Nevertheless, 3) By contrast, 4) If, however,
- 15- 1) in that 2) with which 3) from that 4) for which

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Saeed Nafisi analyzed and edited several critical works. He is well known for his works on Rudaki and Sufi literature. Parviz Natel-Khanlari and Gholamhossein Yousefi, who belong to Nafisi's generation, were also involved in modern literature and critical writings. Natel-Khanlari is distinguished by the simplicity of his style. He did not follow the traditionalists, nor did he advocate the new. Instead, his approach accommodated the entire spectrum of creativity and expression in Persian literature. Another critic, Ahmad Kasravi, an experienced authority on literature, attacked the writers and poets whose works served despotism.

Contemporary Persian literary criticism reached its maturity after Sadeq Hedayat, Ebrahim Golestan, Houshang Golshiri, Abdolhossein Zarrinkoub and Shahrokh Meskoob. Among these figures, Zarrinkoub held academic positions and had a reputation not only among the intelligentsia but also in academia. Besides his significant contribution to the maturity of Persian language and literature, Zarrinkoub boosted comparative literature and Persian literary criticism. Zarrinkoub's *Serr e Ney* is a critical and comparative analysis of Rumi's *Masnavi*. In turn, Shahrokh Meskoob worked on Ferdowsi's *Shahnameh*, using the principles of modern literary criticism.

- 16- **What does the passage mainly discuss?**
 1) Simplicity of Natel-Khanlari's Style
 2) Persian Literary Criticism
 3) Saeed Nafisi and His Contemporaries
 4) Creativity and Expression in Persian Literature
- 17- **According to the passage, Saeed Nafisi, who has reviewed and written certain critical works, is -----.**
 1) distinguished by his poems on Rudaki style 2) famous for his simplicity of style
 3) famous for his works on mystical literature 4) distinguished by following the traditionalists
- 18- **Natel-Khanlari's approach in literary criticism ----- spectrum of creativity and expression in Persian literature.**
 1) regulate the whole 2) verify the entire 3) monitor the entire 4) include the whole
- 19- **If what the author says is true, then another critic Kasravi attacked the writer and poets whose works -----.**
 1) assisted autocracy 2) assisted democracy 3) served tolerance 4) served liberalism
- 20- **The author explicitly states that contemporary Persian literary criticism after Sadeq Hedayat et al.**
 1) reached its culmination 2) reached its climax
 3) became fully developed 4) became fully adolescent
- 21- **Which statement is NOT mentioned in the passage about Zarrinkoub?**
 1) He was well-known among the educated.
 2) He possessed offices at universities.
 3) He was distinguished by his humble spirit among the educated.
 4) He was celebrated among the people involved teaching at universities.

Mohammad Taghi Bahar's main contribution to this field is his book called Sabk Shenasi (Stylistics). It is a pioneering work on the practice of Persian literary historiography and the emergence and development of Persian literature as a distinct institution in the early part of the twentieth century. It contends that the exemplary status of Sabk-shinasi rests on the recognition of its disciplinary or institutional achievements. It further contends that, rather than a text on Persian 'stylistics', Sabk-shinasi is a vast history of Persian literary prose, and, as such, is a significant intervention in Persian literary historiography.

Jalal Homaei, Badiozzaman Forouzanfar and his student, Mohammad Reza Shafiei-Kadkani, are other notable figures who have edited a number of prominent literary works.

Critical analysis of Jami's works has been carried out by Ala Khan Afsahzad. His classic book won the prestigious award of Iran's Year Best book in the year 2000.

- 22- Bahar's book named Sabk Shenasis has ----- the field of Persian literary criticism.
1) improved 2) invented 3) declined 4) devised
- 23- Which statement is NOT true about Bahar's work?
1) It has established the practice of Persian literary historiography.
2) It has developed Persian literature as a separate institution.
3) It maintains that stylistics is a vast history of Persian literary prose.
4) It affirms that the exemplary status of stylistics is independent of its disciplinary achievements.
- 24- According to the passage, Homaei, Forouzanfar, and Shafiei-Kadkani are other ----- who have edited a number of ----- literary works.
1) eminent characters – obvious 2) eminent personalities – important
3) renown personalities – perceptible 4) renown characters – transparent
- 25- If the author is right, then Ala Khan Afsahzad ----- Jami's works and won the prestigious award of Iran's Year Best book in 2000.
1) examined 2) carried out 3) explored 4) performed

Nima Yushij is considered the father of modern Persian poetry, introducing many techniques and forms to differentiate the modern from the old. Nevertheless, the credit for popularizing this new literary form within a country and culture solidly based on a thousand years of classical poetry goes to his few disciples such as Ahmad Shamlou, who adopted Nima's methods and tried new techniques of modern poetry.

The transformation brought about by Nima Youshij, who freed Persian poetry from the fetters of prosodic measures, was a turning point in a long literary tradition. It broadened the perception and thinking of the poets that came after him. Nima offered a different understanding of the principles of classical poetry. His artistry was not confined to removing the need for a fixed-length hemistich and dispensing with the tradition of rhyming but focused on a broader structure and function based on a contemporary understanding of human and social existence. His aim in renovating poetry was to commit it to a "natural identity" and to achieve a modern discipline in the mind and linguistic performance of the poet.

- 26- What would the possible topic be for the above passage?
 1) Traditional Persian Poetry 2) Modern Persian Poetry
 3) Thousand Years of Classical Poetry 4) Principles of Classical Poetry
- 27- Which statement is NOT true according to the passage?
 1) The new literary form was based upon a thousand years of classical poetry.
 2) The credit for propagating the new method goes to Nima himself.
 3) The Iranian culture was solidly based on a thousand years of classical poetry.
 4) The credit for popularizing the new literary form goes to people such as Shamlou.
- 28- If what the author says is true, then the change introduced by Nima freed Persian poetry from the ----- of prosodic measures.
 1) mantles 2) manacles 3) instructions 4) installations
- 29- What does 'it' in line 7 refer to?
 1) prosodic measure 2) Persian poetry
 3) literary tradition 4) Nima's transformation
- 30- What does 'hemistich' in line 10 refer to?
 1) qafiya 2) vazn 3) mesra' 4) beit

نظم فارسی

- ۳۱- مفهوم بیت « اولیا اطفال حَقَنَد اِی پسر در حضور و غیبت ایشان با خبر» بر کدام گزینه تکیه دارد؟
 (۱) فنای کلی (۲) شکوه روحانی (۳) شهود دائم (۴) حضانت خداوندی
- ۳۲- در این بیت شکوه شاعر از چیست؟ «در سیه خانه دل کبودی من از سپیدیِ پاسبان برخاست»
 (۱) غمگساری (۲) اندوهگینی (۳) سنگدلی (۴) تنهایی
- ۳۳- مفهوم این بیت کدام گزینه را مردود می‌شمارد؟
 « آنچه زیر روز و شب باشد نباشد یک نهاد ره از اینجا گم شده‌ست ای عاقلان بر مانوی»
 (۱) طغیان و سرکشی را (۲) بت پرستی را (۳) دوگانه پرستی را (۴) اعتقاد مسیحیت را
- ۳۴- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟ «باش وقت معاشرت با خلق همچو عفو خدای بد بردار»
 (۱) بد را به هیچ شمردن (۲) بدی را ترک گفتن (۳) با بد و خوب ساختن (۴) بر بدان رحمت آوردن
- ۳۵- مفهوم این بیت کدام گزینه را ناگوار می‌پندارد؟ «کسان که تلخی زهر طلب نمی‌دانند ترش شوند و بتابند روز اهل سنوال»
 (۱) ناشکیبایی را (۲) گدایی را (۳) نیازمندی را (۴) پرسشگری را
- ۳۶- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟
 «سفلگان را نزند چرخ چو نیکان بر سنگ محک سیم و زر از بهر مس و آهن نیست»
 (۱) فلک را با آزادگان سرسازگاری نیست. (۲) صرافتی بهتر از روزگار نیست.
 (۳) فلک را با دونان کاری نیست. (۴) سیم و زر را با محک کار نیست.

- ۳۷- مفهوم این بیت بر کدام گزینه تکیه دارد؟ « پذیرفتم از دادگر داورم که هرگز ز پیمان تو نگذرم»
 (۱) شروط را پذیرفتن (۲) به عهد خویش وفادار ماندن (۳) پیوسته در یاد ماندن (۴) اجرای عدالت را خواستن
- ۳۸- مفهوم این بیت بر کدام گزینه تکیه دارد؟ « نه پیش جز خدای جهان ایستاده‌ام زان پس نه هیچ نیز کسی را دوتا شدم»
 (۱) سرافرازی و مناعت (۲) پرهیز از دوگانه‌پرستی (۳) دوری از نفاق (۴) ایستادگی و مقاومت
- ۳۹- مَتَمِّم این بیت کدام است؟ « آینه دل ز زنگ کفر و نفاق نشود روشن از خلاف و شقاق»
 (۱) گرت باید که بر دهد دیدار (۲) دگری تو چو آینه دگر است (۳) صیقل آینه یقین شماس است (۴) آینه صورت از صفت دور است
- ۴۰- مَتَمِّم این بیت کدام است؟ « کی در احمد رسی و در صدیق»
 (۱) در طریق رسول دست‌آویز (۲) پرده بردار تا فرود آید (۳) تا تو را یار دولت است نه‌ای (۴) به خدای ار کسی تواند بود
- ۴۱- مفهوم این بیت بر کدام گزینه تکیه دارد؟ « ز باد دبوس تو کوه بلند شود خاک نعل سرافشان سمند»
 (۱) ناستواری کوه (۲) در غلتیدن اسب (۳) زور بازوی ممدوح (۴) برخاستن غبار
- ۴۲- مفهوم بیت « تا نریزی روزگاری آب بر دست سبو همچو جام می‌نگردی محرم میخانه‌ها» متناسب است با:
 (۱) شب برو تا روز برسی (۲) حریم را مشکن تا محرم شوی (۳) خاک شو تا به افلاک رسی (۴) بکوش تا کامیاب شوی
- ۴۳- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟ « گیتی و آسمان گیتی گرد بر در تو زنند بردا برد»
 (۱) گذشت روزگاران (۲) رفت و آمد به دربار پادشاهان (۳) سیر در اوج آسمان (۴) بلندی مقام ممدوح
- ۴۴- مفهوم این بیت « دستکش کس نیم از بهر گنج / دستکشی می‌خورم از دسترنج» بر کدام گزینه تکیه دارد؟
 (۱) استغنا و بی‌نیازی (۲) ترک تعلق (۳) توکل و تسلیم (۴) صبر و شکیبایی
- ۴۵- کدام گزینه با مفهوم این بیت متناسب است؟ « بهر طفل نو پدر تی‌تی کند گر چه عقلش هندسه‌ی گیتی کند»
 (۱) جوجه از بیضه برون آید و روزی طلبد (۲) هر سخن جایی و هر نکته مکانی دارد. (۳) هر عمل اجری و هر کرده جزایی دارد. (۴) هر کسی را بهر کاری ساختند.
- ۴۶- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟ « در دل هر امتی کز حق مزه است روی و آواز پیامبر معجزه است»
 (۱) روشندلان را به معجز نیازی نیست. (۲) سخن پیامبر جز معجز نیست. (۳) معجز جز از پیامبر ممکن نیست. (۴) معجز به هدایت راهبر نیست.
- ۴۷- کدام گزینه مفهوم این بیت را در بردارد؟ « زان نداری میوه‌ای مانند بید کاب رو بردی پی نان سپید»
 (۱) کسب نان به بی‌آبرویی نمی‌آرزد. (۲) میوه درخت زندگی آبرو است. (۳) پرداختن به مادیات سودی ندارد. (۴) آزمند درخت بی‌بار است.
- ۴۸- مفهوم این بیت در کدام گزینه آمده است؟ « جهد کن تا صد گمان گردد نود شب برو و تو بخصبی شب رود»
 (۱) پیش از گذشت زمان به سوی یقین گام بردار. (۲) صد گمان ارزش یک یقین ندارد. (۳) آنچه آدمی را به جایی می‌رساند کوشش است. (۴) تا شب نروی روز به جایی نرسی.
- ۴۹- در این بیت « ماه» استعاره از کیست؟ « ماه می‌گوید به خاک و ابر و فی من بشر من مثلکم یوحی الی»
 (۱) هر انسان کامل (۲) جبرئیل امین (۳) شمس تبریزی (۴) پیامبر اکرم
- ۵۰- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟
 « من چو از خاک لحد لاله صفت برخیزم»
 (۱) عاشق از یاد رفتنی نیست. (۲) سر نهان نهفتنی نیست. (۳) سر نهان نهفتنی نیست. (۴) راز دل گفتنی نیست.
- ۵۱- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر تناسب کمتری دارد؟
 (۱) ترا آن به که روی خود ز مشتاقان ببوشانی (۲) شکوه تاج سلطانی که بیم جان در او درج است (۳) چو حافظ در قناعت کوش و ز دنیای دون بگذر (۴) چه آسان می‌نمود اول غم دریا به بوی سود
- ۵۲- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟
 « حصاری به ز خرسندی ندیدم خویشان را من حصاری جز همین نگرفت ازین پیش ایچ کندایی»
 (۱) قناعت نشان دانایی است. (۲) قناعت را جز خرسندی حصاری نیست. (۳) دانایی را دژی جز قناعت نیست. (۴) قناعت موجب شادمانی است.

- ۵۳- مفهوم این بیت از چه چیز حکایت می‌کند؟ « کاغذین جامه به خوناب بشویم که فلک رهنمونیم به پای علم داد نکرد »
 (۱) پرچم عدل برافراختن
 (۲) به دادستان دسترسی نداشتن
 (۳) داد از فلک نستدن
 (۴) چشم به دادستان دوختن
- ۵۴- کدام گزینه به مفهوم این بیت نزدیک است؟ « چندان بود کرشمه و ناز سهی قدان کاید به جلوه سرو صنوبر خرام ما »
 (۱) دست بالای دست بسیار است
 (۲) خوش خرامان شو که پیش قد رعنای میرمت
 (۳) جور از حبیب خوشتر کز مدعی رعایت
 (۴) دلبر ماست که با حسن خداداد آمد
- ۵۵- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟ « قارون ز دین برآمد و دنیا بر او نماند بازی رکیک بود که موشی شکار کرد »
 (۱) سود و سرمایه باختن
 (۲) به کمترین چیز خرسند بودن
 (۳) دنیا را به دین فروختن
 (۴) زیان دو جهانی بردن
- ۵۶- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟ « رهزن دهر نخفته است مشو ایمن ازو اگر امروز نبرده‌ست که فردا ببرد »
 (۱) جهان در معرض فناست.
 (۲) روزگار در کمین و به انتظار فرصت است.
 (۳) روزگار نیز در امان نیست.
 (۴) در پی هر خوابی بیداری است.
- ۵۷- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت نمی‌شود؟
 « عارف مجموع را در پس دیوار صبر طاقت صبرش نبود ننگ شد و نام رفت »
 (۱) چیرگی عشق
 (۲) ناشکیبایی
 (۳) عشق ستیزی
 (۴) رسوایی
- ۵۸- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت می‌شود؟ « ترا که مالک دینار نیستی سعدی طریق نیست مگر زهد مالک دینار »
 (۱) زهد عاشقانه
 (۲) فقر اضطراری
 (۳) فقر اختیاری
 (۴) عشق عارفانه
- ۵۹- کدام گزینه از مفهوم این بیت دریافت نمی‌شود؟ « کریمی که آوردت از نیست هست عجب گر بیفتی نگیرد دست »
 (۱) وجود آدمی نشانی از کرم الهی است.
 (۲) اقتضای کرم دستگیری است.
 (۳) دست ناگرفتن از کرم خدا به دور است.
 (۴) در کرم خداوند چه جای شگفتی است.
- ۶۰- مفهوم این بیت کدام گزینه را نکوهش می‌کند؟ « نکو سیرت بی تکلف برون به از نیک نام خراب اندرون »
 (۱) تظاهر
 (۲) تجاهر
 (۳) تعارف
 (۴) تفاخر
- ۶۱- کدام گزینه مفهوم این بیت را در بردارد؟ « اگر دشمن رساند سر به افلاک بدین درگه چه بوسد جز سر خاک »
 (۱) بزرگی در تواضع و فروتنی است.
 (۲) پایان دورپروازی خاک‌نشینی است.
 (۳) زورمندترین دشمن در برابر تو تسلیم است.
 (۴) سر دشمن افتاده بر خاک آستان توست.
- ۶۲- « شب انگشت سیه از پشت برداشت » یعنی
 (۱) ترک عیب‌جویی کرد.
 (۲) غروب گشت.
 (۳) روز شد.
 (۴) دردش تسکین یافت.
- ۶۳- مفهوم این بیت کدام گزینه را توصیه می‌کند؟ « کاری که صلاح دولت توست در جستن آن مکن عنان سست »
 (۱) مصلحت‌اندیشی
 (۲) ثابت قدمی
 (۳) درنگ و آهستگی
 (۴) دولت‌مندی
- ۶۴- در این بیت سخن از چیست؟ « چو ابر از جودهای بی‌دریغش جهان روشن شده مانند تیغش »
 (۱) بخشندگی
 (۲) روشننگری
 (۳) دلیری
 (۴) خونریزی
- ۶۵- مفهوم این بیت از چه چیز حکایت می‌کند؟ « من آن توسنم کز ریاضت گری رسیدم ز تندی به فرمانبری »
 (۱) آسودگی خیال
 (۲) ورزیدگی در کارها
 (۳) طی مدارج علمی
 (۴) تأثیر تربیت

نثر فارسی

- ۶۶- « رای بی‌قوت مکر و فسون است و قوت بی‌رای جهل و جنون » پس
 (۱) اندیشمند توانا را با نیرنگ چه کار؟
 (۲) به اندیشه نپرداختن نشان ناتوانی است.
 (۳) اندیشه و توان لازم و ملزوم یکدیگرند.
 (۴) توان اندیشیدن، بسیار کارساز است.
- ۶۷- « دامن از کس افشاندن » کنایه است از
 (۱) دانه پاشیدن.
 (۲) به نثار آوردن.
 (۳) بی‌خبر ماندن.
 (۴) بی‌توجهی کردن.
- ۶۸- مفهوم این عبارت کدام گزینه را ارج می‌نهد؟ « مرسوم فلان را چندان که هست مضاعف کنید که ملازم درگاه است و مترصد فرمان »
 (۱) همیشه در حضور و گوش به فرمان بودن.
 (۲) گوش به فرمان درباریان بودن.
 (۳) در حضور سلطان بودن را غنیمت شمردن.
 (۴) اعلام آمادگی برای خدمت کردن.
- ۶۹- در این عبارت از کدام گزینه سخن نرفته است؟ « استادان به تربیت او نصب کردند تا حسن خطاب و ردّ جواب و آداب خدمت ملوکش در آموختند. »
 (۱) به خدمت خلق برخاستن.
 (۲) نیک پاسخ دادن.
 (۳) رسم چاکری آموختن.
 (۴) پرورش دادن.

- ۷۰- «گردش زمان عیش ربیعش را به طیش خریف مبدل نکند» یعنی
 (۱) بی‌نام و بی‌نشان است. (۲) در بهاران کامران است. (۳) بهارش بی‌خزان است. (۴) زنده جاودان است.
- ۷۱- مفهوم این عبارت کدام گزینه را خواهان است؟ «مشغول کفاف از دولت عفاف محروم است و ملک فراغت زیر نگین رزق معلوم»
 (۱) کسب نان حلال را (۲) پاکدامنی را (۳) روزی معین را (۴) آسوده زیستن را
- ۷۲- «آواز بربط با غلبه دهل بر نیاید و بوی عنبر از گند سیر فرو ماند» متناسب است با
 (۱) جوهر اگر در خلاب افتد همچنان نفیس است. (۲) خردمندی را که در زمره اجلاف سخن ببندد شگفت مدار. (۳) از نفس پرور هنروری نیاید و بی‌هنر سروری را نشاید (۴) استعداد بی‌تربیت دریغ است و تربیت نامستعد ضایع.
- ۷۳- در این عبارت به کدام گزینه اشاره نشده است؟ «اگر اندیشه به نفاذ رسد ظفر به حاجت پیوندد»
 (۱) کار بست اندیشه (۲) تحقق افکار (۳) عملی شدن طرح (۴) اجرای فرمان ممدوح
- ۷۴- در این جمله به کدام گزینه اشاره نشده است؟ «اصل حلم مشاورت است با اهل خرد و حصافت و تجربت و ممارست»
 (۱) کارورزی (۲) اندیشه‌وری (۳) کنکاش (۴) آزمون
- ۷۵- «دیو فتنه در دل او بیضه نهاد و هوای عصیان از سر او بادخانه‌ای ساخت» متناسب است با:
 (۱) شهوت قدرت در دل او جای گرفت. (۲) به فتنه‌انگیزی و آشوب پرداخت. (۳) اندیشه آشوب و سرپیچی در او پدید آمد. (۴) فتنه‌ای شیطانی او را به هوس افکند.
- ۷۶- کدام گزینه با مفهوم این جمله تناسب کمتری دارد؟ «هیچ خردمند برای آسایش خویش رنج مخدوم اختیار نکند»
 (۱) مخدوم را بر خود ترجیح دادن. (۲) رنج خدمت به مخدوم را بر خود تحمیل کردن. (۳) مخدوم آسودن و خود نیاسودن. (۴) آسایش خود را بر آرامش مخدوم برنگزیدن.
- ۷۷- «نادرتر آن که از نادانی طرأر بصره در چشم شما طرفه بغداد می‌نماید» متناسب است با:
 (۱) نادانی چشم شما را کور کرده است. (۲) شما انسان‌هایی حقیقت‌بین نیستید. (۳) مردمانی احوال و دویین هستید. (۴) بد را از بدتر باز نمی‌شناسید.
- ۷۸- کدام گزینه از مفهوم این جمله دریافت نمی‌شود؟ «بقای ملک و استقامت دولت بی‌حزم کامل و عدل شامل و رای راست و شمشیر تیز ممکن نباشد»
 (۱) نیک‌بختی (۲) دادگری (۳) دوراندیشی (۴) اندیشه‌وری
- ۷۹- «خاک در چشم مردی و مروّت خود زد و الف صحبت قدیم را به باد داد» متناسب است با:
 (۱) نه از آشنایی دیرین یاد آورد و نه از جوانمردی. (۲) ناجوانمردانه پیمان دوستی را شکست. (۳) آشنایی دیرین را بیهوده به باد داد. (۴) ناجوانمردانه رشته گفتگو را قطع کرد.
- ۸۰- «غرض از اصطناع کفاة نفاذکار است» متناسب است با:
 (۱) اجرای امور به مهارت کاردانان بستگی دارد. (۲) امور اجرایی را به کاردانان باید سپرد. (۳) پرورش کاردانان جهت اجرای امور است. (۴) اجرای امور نشان کاردانی است.
- ۸۱- کدام گزینه می‌تواند جانشین نقطه چین شود؟ «یک نوع آنند که به استاد و تلفّف و تکلف و خواندن و نوشتن به کنه مأمول خود رسند این نوع را خوانند.»
 (۱) حکماء (۲) امراء (۳) اولیاء (۴) انبیاء
- ۸۲- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟ «چنانکه ممدوح به شعر نیک شاعر معروف شود شاعر به صله گران معروف شود.»
 (۱) تأثیر شعر در شکوه سلطنت (۲) وابستگی ممدوح و ممدوح به یکدیگر (۳) شهرت در گرو جایزه بودن (۴) هر چه جایزه بیشتر شعر دلنشین‌تر
- ۸۳- مفهوم این جمله بر کدام گزینه تکیه دارد؟ «دریغ باشد خاطر چون شما بلغا را به دست زغوغاء مایحتاج باز دادن»
 (۱) دوری جستن از هیاهو (۲) مناعت طبع سخن‌سنجان (۳) رفع نیا سخنوران (۴) نیازمندان را پیش چشم داشتن
- ۸۴- در این عبارت سخن از چیست؟ «هزاهز در دل‌ها افتاد که نه خرد مردی بر کار شد»
 (۱) انتصاب مردی بزرگ (۲) تشویش خاطر سلطان (۳) برکنار شدن مردی خردمند (۴) هیاهوی بسیار برای هیچ
- ۸۵- کدام گزینه برای گوینده این عبارت متناسب‌تر است؟ «مرا چه افتاده است که زر دیگری برد و شمار آن به قیامت مرا باید داد»
 (۱) آینده‌نگر (۲) خدای ترس (۳) حسابگر (۴) عاقبت‌اندیش
- ۸۶- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟ «ظاهر از چشم امیر بیفتاد و آبش تیره شد چنان که نیز هیچ شغل نکرد و در عظمت گذشته شد»
 (۱) از کار برکنار شدن. (۲) در بی‌کاری جان سپردن. (۳) بی‌قدر و اعتبار شدن. (۴) چشم زخم مؤثر افتادن.
- ۸۷- مفهوم جمله «خشت از جای خویش برفت» با کدام گزینه متناسب نیست؟
 (۱) از مسیر منحرف شدن (۲) به وقوع پیوستن کار (۳) آب از سرگذشتن (۴) تیر از کمان جستن

- ۸۸- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟ «وی رفت و آن قوم که محضر ساختند رفتند و ما را نیز نباید رفت که روز عمر به شبانگاه آمده است»
 (۱) از پی پیری، مرگ است. (۲) مرگ آنها فرا رسید. (۳) مرگ انتقام الهی است. (۴) مرگ در راه است.
- ۸۹- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟ «سلطان از من دست نخواهد داشت تا به بیغولهای بنشینم که مرا روزگار عذر خواستن است از خدای نه وزارت کردن»
 (۱) عزلت را بر خدمت ترجیح نهد. (۲) عمری را پشت سر نهد. (۳) از وزارت روی بر تافتن. (۴) به خواست خدا گردن نهد.
- ۹۰- معنی این عبارت چیست؟ «خداوند دستوری دهد که بنده علی، امروز نزدیک بنده باشد و دیگر بندگان که با وی اند.»
 (۱) بنده، علی و دیگر بندگان گوش به فرمان سلطانند. (۲) پادشاه اجازه فرماید که علی و همراهان او امروز را با من بگذرانند. (۳) سلطان فرمان دهد که علی و بندگان او امروز به نزد من آیند. (۴) پادشاه اجازه دهد که بنده علی و دیگر بندگان با من باشند.
- ۹۱- مفهوم این عبارت بر کدام گزینه تأکید دارد؟ «بزرگ عیبی باشد مردی را که خدای بی‌پرورش داده باشد همتی بلند و فهمی تیز و وی تواند که درجهای یافت و تن را بدان نهد»
 (۱) استفاده از نیروی خداداد. (۲) در همه کارها چالاک بودن. (۳) تلاش در راه دستیابی به همت. (۴) مدارج ترقی را به تدریج پیمودن.
- ۹۲- کدام گزینه می‌تواند جانشین نقطه چین باشد؟ «به جدّ و جهد آدمی اگر چه بسیار عدت دارند کار راست نشود و چون راست شود»
 (۱) تدبیر کارساز آید. (۲) عنایت ایزد باشد. (۳) روزگاری به سر آید. (۴) کوشش از حدّ بگذرد.
- ۹۳- گوینده این سخن کیست؟ «شرط کردم که در اول نشستن هر پادشاهی خطبه‌ای بنویسم.»
 (۱) امام جمعه (۲) عاقد (۳) خطیب سلطانی (۴) مورخ
- ۹۴- «رب العزّه هفتصد هزار ساله تسبیح ابلیس در صحرای لابالی به باد داد» پس
 (۱) بر عمل تکیه نشاید کرد. (۲) اخلاص به کار آید نه ریا. (۳) طول امل ناپسندیده است. (۴) بی‌پروایی کارساز نیست.
- ۹۵- مفهوم کدام گزینه با گزینه‌های دیگر متفاوت است؟
 (۱) او را در زمین تمکین رفتار دادیم. (۲) در برّو بحر روان چنان که خود خواست. (۳) او اطراف زمین به آسانی در نوشت. (۴) مشارق و مغارب زیر قدم خود آورد.
- ۹۶- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت می‌شود؟ «در نگارخانه دوستی رنگی است از بی‌رنگی که جز والهان از بی‌چشمی نبینند.»
 (۱) بی‌رنگی نیز برترین رنگ‌هاست. (۲) تعین مانع دریافت حقیقت است. (۳) عاشق را با دیدار چه کار. (۴) از دو صد رنگی به بی‌رنگی رهی است.
- ۹۷- سالک باید بکوشد تا
 (۱) بیش از آن که به منعم اندیشد به نعمت نگردد. (۲) استحقاق قبول نعمت را در خود تقویت کند. (۳) نعمت منعم پیش چشم دارد نه وجود او را. (۴) مستحق نعمت وجود منعم گردد.
- ۹۸- نزدیک‌ترین گزینه به مفهوم «کرامات» چیست؟
 (۱) تقلیب اعیان (۲) طیّ زمان و مکان (۳) خرق عادات (۴) کشف ضمائر
- ۹۹- مفهوم «آدم به قلم نیاز بر صحیفه تقصیر صورت اعدار می‌نگاشت» متناسب است با:
 (۱) نیازمندانه از تقصیر خود عذرخواهی کردن. (۲) بر صفحه تقصیر شرح نیازمندی خود نگاشتن. (۳) با قلم نیاز بر صفحه تقصیر خود خط بر کشیدن. (۴) عذرخواهی را وسیله رفع نیاز ساختن.
- ۱۰۰- «دیدار» در کدام گزینه با گزینه‌های دیگر متفاوت است؟
 (۱) آفتاب دیدار سلطان بر ماه افتاد. (۲) زیادت از دیدار جلفی و بدآدابی داشت. (۳) با این همه قذی و دیداری داشت سخت نیکو. (۴) و دیگر آن که در آن، با دیدار و بصارت تمام بود.

کلیات مسائل ادبی

- ۱۰۱- کدام شاعر به طنز و هجو شهرت دارد؟
 (۱) بشار مرغزی (۲) منطقی رازی (۳) خسروی سرخسی (۴) منجیک ترمذی
- ۱۰۲- کدام قالب شعری در قرن‌های چهارم و پنجم کمتر مورد توجه بوده است؟
 (۱) رباعی (۲) قصیده (۳) قطعه (۴) مثنوی
- ۱۰۳- زبان کدام اثر به زبان شطحیات متصوفه نزدیک‌تر است؟
 (۱) غزلیات شمس (۲) غزلیات خواجه (۳) غزلیات جامی (۴) غزلیات سنایی

- ۱۰۴- کدام کتاب از نثرهای ساده دوره مغول است؟
 (۱) تاریخ بخارا (۲) تاریخ بناکتی
 (۳) تاریخ بیهق (۴) تاریخ یمینی
- ۱۰۵- نظام خانقاه نشینی در کدام کتاب بازتاب بیشتری دارد؟
 (۱) التصفیه فی احوال المتصوفه
 (۲) جواهر الاسرار و زواهر الانوار
 (۳) نورالمریدین و فضیحة المدتین
 (۴) اوراد الاحباب و فصوص الآداب
- ۱۰۶- کدام بیت به سبک عراقی است؟
 (۱) توان کرد با ناکسان بدرگی
 (۲) سخن همچو مرغی است کش دام کام
 (۳) تو بی رنج را رنج منمای هیچ
 (۴) همان منزل است این منقش رباط
- ۱۰۷- پیچیدگی خاقانی وار ویژگی شعر کدام شاعر است؟
 (۱) ادیب طوسی (۲) فتح الله خان شیبانی
 (۳) ادیب پیشاوری (۴) ملک الشعرای بهار
- ۱۰۸- سرآغاز تحول شعر نیمایی کدام شعر است؟
 (۱) ای آدمها (۲) ققنوس
 (۳) افسانه (۴) ماخ اولا
- ۱۰۹- نخستین رمان تاریخی در ادبیات معاصر کدام است؟
 (۱) بابک (۲) پهلوان زند
 (۳) بهرام گور (۴) شمس و طغرا
- ۱۱۰- جناس مضارع یا لاحق در کدام بیت وجود ندارد؟
 (۱) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست
 (۲) از شرار تیغ بودی بادیاران را شراب
 (۳) ای قبای پادشاهی راست بر بالای تو
 (۴) خط عذار یار که بگرفت ماه ازو
- ۱۱۱- کدام آرایه در این بیت هست؟
 «ببستم حرص را چشم و شکستم آرز را دندان»
 (۱) افتنان (۲) جمع و تقسیم
 (۳) ابهام (۴) لف و نشر
- ۱۱۲- کدام بیت ایهام تناسب دارد؟
 (۱) به بوی زلف تو گر جان به باد رفت چه شد
 (۲) خنک نسیم معنبر شمامه دلخواه
 (۳) به مزده جان به صبا داد شمع در نفسی
 (۴) گر ازین دست مرا بی سرو سامان داری
- ۱۱۳- کدام گزینه در این بیت نیست؟ «سحر حلالم سحری قوت شد»
 (۱) اشتقاق (۲) استخدام
 (۳) ابداع (۴) تلمیح
- ۱۱۴- تشبیه جمع در کدام بیت به کار رفته است؟
 (۱) ای رخت چون خلد و لعلت سلسبیل
 (۲) پروین به چه ماند؟ به یکی دسته نرگس
 (۳) به ابر اندر حصاری گشت کهسار
 (۴) زلف او دام است و خالش دانه آن دام و من
- ۱۱۵- در این بیت کدام گزینه هست؟ «کامجویان را ز ناکامی کشیدن چاره نیست»
 (۱) تمثیل (۲) تشبیه مضمیر
 (۳) تشبیه محسوس (۴) مجاز
- ۱۱۶- واژه «خاک» در این بیت چیست؟ «حمد بیحد مرخدای پاک را»
 (۱) تشبیه (۲) استعاره
 (۳) کنایه (۴) مجاز
- ۱۱۷- «دل چرخ» در این بیت چیست؟ «دل چرخ در نوک شمشیر تست سپهر و زمان و زمین زیر تست»
 (۱) استعاره مکنیه (۲) استعاره مصرحه
 (۳) تشبیه مضمیر (۴) تشبیه معکوس
- ۱۱۸- مسندالیه در مصراع اول این بیت چه حالتی دارد؟
 «قیمت گل برود چون تو به گلزار آبی»
 (۱) مقید به اضافه (۲) مقید به تأکید
 (۳) مقید به حال (۴) مقید به صفت
- ۱۱۹- مفهوم این مصراع «تو خود ای گوهر یکدانه کجایی آخر» بر کدام گزینه تکیه دارد؟
 (۱) تأخیر مسندالیه (۲) تأکید مسندالیه
 (۳) تتابع اضافات (۴) حصر و قصر

- ۱۲۰- کدام یک از شاخه‌های اطناب در این ابیات هست؟
 چنین گفت فردوسی پاک زاد / کوه رحمت بر آن تربت پاک باد
 میازار موری که دانه کش است / که جان دارد و جان شیرین خوش است
 (۱) ایغال (۲) اعتراض (۳) تزییل (۴) ذکر خاص پس از عام
- ۱۲۱- کدام یک از معانی امر در این بیت به کار رفته است؟ «پدر مرده را سایه بر سرفکن غبارش بیفشان و خارش بکن»
 (۱) تمنی (۲) ارشاد (۳) تخییر (۴) دعا
- ۱۲۲- در این بیت، فعل امر بیانگر کدام غرض است؟ «شد گل رویت چو گاه و تو به حریمی راست همی کن نگارخانه و گلشن»
 (۱) تخییر (۲) تعجیز (۳) تهکم (۴) تهدید
- ۱۲۳- وزن این بیت چیست؟ «این دل من هست به درد ارزانی تا نکند بار دگر نادانی»
 (۱) مفتعلن مفتعلن مفعولن (۲) مفتعلن مفاعلن مفعولن (۳) مفاعلن مفتعلن مفاعلن (۴) مفعولن مفتعلن مفاعیلن
- ۱۲۴- کدام مصراع در بحر مضارع مثنی مکفوف است؟
 (۱) دیو چو بیرون رود فرشته درآید (۲) میانه کار بباش ای پسر کمال مجوی
 (۳) بستان ز نو شکوفه چو گردون شد (۴) بحری است بحر عشق که هیچش کناره نیست
- ۱۲۵- رکن بحر مقتضب کدام است؟
 (۱) فاعولن مفاعیلن (۲) مفاعیلن فاعلاتن (۳) مفعولات مستفعلن (۴) مستفعلن فاعلاتن
- ۱۲۶- کدام رکن هم اصلی است و هم فرعی؟
 (۱) فاعولن (۲) فعلن (۳) فاعلن (۴) متفاعلن
- ۱۲۷- کدام کتاب فرهنگ لغات احادیث نبوی است؟
 (۱) مجمع البحرین طریحی (۲) النهایة ابن اثیر (۳) المفردات راغب اصفهانی (۴) دستور اللغة ادیب نطنزی
- ۱۲۸- کدام کتاب از منابع کتابشناسی است؟
 (۱) ذمیه القصر (۲) جواهر السنیة (۳) ذرة التاج (۴) کشف الظنون
- ۱۲۹- کدام گزینه اسم مصدر نیست؟
 (۱) برو بیا (۲) بزن بزن (۳) دهشن (۴) گش گشان
- ۱۳۰- ساختار دستوری کدام گزینه با گزینه‌های دیگر متفاوت است؟
 (۱) دیرنده (۲) خلنده (۳) خاینده (۴) توفنده
- ۱۳۱- کدام گزینه اسم آلت نیست؟
 (۱) شانه (۲) گدازه (۳) رنده (۴) تاوه
- ۱۳۲- در کدام بیت حذف صورت نگرفته است؟
 (۱) نشانی زان پری تا در خیال است
 (۲) بیا تا هر چه هست از دست محبوب
 (۳) نکو گوئیان نصیحت می‌کنندم
 (۴) یکی را دست حسرت بر بناگوش
- ۱۳۳- در این جمله نقش دستوری «جمله شرط» چیست؟ «اگر به عفو خطا کند به که به عقوبت»
 (۱) مستند (۲) فاعل (۳) مسندالیه (۴) متمم
- ۱۳۴- کدام گزینه از نظر نگارش درست است؟
 (۱) نرخ رشد جمعیت سه درصد است.
 (۲) این باغ مثل بهشت می‌ماند.
 (۳) زاله قائم مقامی شاعر عهد قاجار است.
 (۴) هوشنگ انسانی بی تفاوت است.
- ۱۳۵- تأثیر ترجمه‌های تحت اللفظی در کدام گزینه وجود ندارد؟
 (۱) او برای همیشه اینجا را ترک کرده است.
 (۲) نظر شما درباره فردوسی چیست؟
 (۳) امیدوارم تو را در کنار خود داشته باشم.
 (۴) گلستان به وسیله سعدی نوشته شده است؟

■ ■ عَيْنَ الْأَصْحَ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ الدَّلَالَةِ (۱۳۶ - ۱۴۸)

۱۳۶- «أوصيك بتقوى الله و إثارة، تخف عنك المؤونة و تحسن لك المعونة!»:

- ۱) وصیت من به تو اینست که تقوای الهی پیشه کنی و در راه او ایثارنمایی، تا رنجهایت تخفیف یابد و یارانت افزون شوند!
- ۲) تورا به تقوای الهی و ترجیح او بر همه چیز توصیه می کنم، تا رنج و زحمت تو کم شود و مددهای نیکو به تو برسد!
- ۳) توصیه من اینست که ترس از خداوند و ایثار در راه او را پیشه سازی و از هزینه های خود کم کنی تا کمک یاران خوب به تو برسد!
- ۴) تو را به پرهیزگاری از خداوند سفارش می کنم و اگر او را بر همه چیز ترجیح دهی، زحمت تو کم گردد و امدادات نیکو شامل حالت شوند!

۱۳۷- «لن يسبقك إلى رزقك طالب، و لن يبطل عنك ما قد قدر لك!»:

- ۱) کسی را یارای سبقت گرفتن بر تو در آنچه برایت مقسوم شده نیست، و آنچه برای تو مقدر شده است در وقت مقرر فرا خواهد رسید!
- ۲) بر تو پیشی نخواهد گرفت هیچ خواهنده ای اگر چه روزی از آن او باشد، و آنچه در تقدیر برای تو قرار داده شده تأخیر نخواهد داشت!
- ۳) بر تو سبقت نخواهد داشت جوینده ای که مقسوم تو را بخواهد، و هیچ تقدیری که مربوط به تو باشد، سبقت نخواهد داشت!
- ۴) کسی نمی تواند در مورد آنچه رزق تو قرار داده شده از تو جلوتر باشد، و هیچ مقدری که از آن تو باشد تأخیر نخواهد کرد!

۱۳۸- «حيث إن اللغة العربية قدامت زجت الفارسية بها بشكل تام، فقد أصبح تدريسها إلزامياً في الثانويات الإيرانية!»:

- ۱) چون زبان فارسی کاملاً با زبان عربی ترکیب شده بود، آموختن آن در مدارس ایرانی اجباری شد!
- ۲) چون زبان عربی کاملاً با زبان فارسی آمیخته بود، آموختن آنها در مدارس ایران اجباری شد!
- ۳) از آنجا که زبان عربی کاملاً با زبان فارسی ترکیب شده، در دبیرستانهای ایران تدریس آنها الزامی شده است!
- ۴) از آنجا که زبان فارسی کاملاً با زبان عربی آمیخته است، تدریس این زبان در دبیرستانهای ایران الزامی گشته است!

۱۳۹- «إن ابن سينا ينزع و قبل أي شيء آخر نحو هذا الفيلسوف، غير أن هذا النزوع غير قائم على العصبية و لم يكن عشوائياً!»:

- ۱) گرایش که ابن سینا در آغاز و قبل از هر چیز بدین فیلسوف داشته ناشی از عدم تعصب بوده و کورکورانه نبوده است!
- ۲) ابن سینا قبل از هر چیز پیرو این فیلسوف است، اما این گرایش بر تعصب استوار نشده و کورکورانه نبوده است!
- ۳) ابن سینا ابتدا از پیروان این فیلسوف بوده ولی پیش از هر چیز بدانیم که این پیروی ناشی از تعصب کورکورانه نبوده است!
- ۴) گرایش ابن سینا به این فیلسوف هر چند از ابتدای امر بوده است ولی این گرایش بر تعصب استوار نبوده و کورکورانه نیز نبوده است!

۱۴۰- «فيا حبذا الأحياء ما دمت حياً و يا حبذا الأموات ما ضمك القبر!»:

- ۱) خوش به حال موجودات زنده اگر تو بین آنها باشی، و خوش به حال اموات اگر در آغوش قبر باشی!
- ۲) آفرین بر موجودات زنده ای که پیوسته با تو زندگی می کنند، و آفرین بر مردگان اگر تو بین آنها باشی!
- ۳) مرحبا بر زندگانی که تو را در کنار داشته باشند، و مرحبا بر مردگانی که با تو در یک قبر باشند!
- ۴) خوشا بر زندگان تا وقتی تو زنده باشی، و خوشا بر مردگان تا وقتی که قبر تو را در برگیرد!

۱۴۱- « و في اليمين على ما أنت واعدته ما دل أنك في الميعاد متهم! ». عین الصحيح في المفهوم:

(۱) شاهد سخنان دروغ سوگند است!

(۲) سوگند بهترین شاهد بر راست بودن سخن است!

(۳) دروغگو احتیاج به قسم خوردن ندارد!

(۴) متهم به دروغزنی را سوگند باید!

۱۴۱- ﴿ يَنْبَأُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴾ . عین الأقرب للمفهوم:

(۱) ﴿ كذلك نقص عليك من أنباء ما قد سبق ﴾

(۲) ﴿ كفى بنفسك اليوم عليك حسيباً ﴾

(۳) ﴿ يوم تجد كل نفس ما عملت من خير محضراً ﴾

(۴) ﴿ فإذا جاء أجلهم فلا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون ﴾

۱۴۲- « و لست بحابس لغد طعاماً حذارَ غدٍ، لكلَّ غدٍ طعام! ». عین البيت المناسب في المفهوم:

(۱) كلوا اليوم من رزق الإله و أبشروا

فإن على الرحمن رزقكم غدا!

(۲) يسعى الفتى في صلاح العيش مجتهداً

و الدهر ما عاش في إفساده ساع!

(۳) إذا افتقرت إلى الذخائر لم تجد

ذخراً يكون كصالح الأعمال!

(۴) و ما المال و الأهلون إلا وديعة

و لا بد يوماً أن تردّ الودائع!

۱۴۳- « إن المرء لا ينفعه إلا أعماله و إن كان ملازماً لخيرة الناس! ». عین غير المناسب في المفهوم:

(۱) گیرم پدر تو بود فاضل

از فضل پدر تو را چه حاصل!

(۲) چو کنعان را طبیعت بی هنر بود

پیمبرزادگی قدرش نیفزود!

(۳) هنر بنما اگر داری، نه گوهر

گل از خار است و ابراهیم از آرز!

(۴) مرا میسر که چونی، به هرصفت که توخواهی

مرا مگو که چه نامی، به هر لغت که توخوانی!

۱۴۴- « ارمغان مور پای ملخ است! »:

(۱) إذا قل مال المرء قل حياؤه!

(۲) إن الهدايا على قدر مهيها!

(۳) إذا أنت أكرمت اللئيم ملكته!

(۴) إن الحسنات يذهبن السيئات!

۱۴۵- « خدای را اگر دوست بداری، تو را دوست خواهد داشت! ». عین الخطأ:

(۱) إذا تحبين الله يحبك! (۲) إن تحبب الله يحبك! (۳) الله إذا أحببته يحبك! (۴) الله إن أحببته يحبك!

۱۴۶- « دوستان به من مژده دادند، من هم آنان را مژده دادم! ». عین الخطأ:

(۱) أبشروني و أبشرت الأخلاء!

(۲) أبشروني الأصدقاء و أبشرتهم!

(۳) أبشروني و أبشرت الأصدقاء!

(۴) أبشروني الأخلاء و أبشرتهم!

۱۴۷- « ای مؤمنان! از نفاق حذر کنید! ». عین الخطأ:

(۱) حذار النفاق يا مؤمنات!

(۲) احذروا النفاق يا مؤمنون!

(۳) يا مؤمنون حذاروا النفاق!

(۴) يا مؤمنات حذار النفاق!

■ ■ عین الصحيح في التشكيل (۱۴۹ - ۱۵۱)

۱۴۹- « إذا ذكر جلسك عندك أحداً بالسوء فاعلم أنك ثانيه! »:

- (۱) جَلِيسٌ - عِنْدَ - أَنْكَ - ثَانِيهِ
 (۲) إِذَا - ذَكَرَ - جَلِيسٌ - أَعْلَمَ
 (۳) ذَكَرَ - السُّوءَ - إَعْلَمَ - ثَانِيَهُ
 (۴) عِنْدَكَ - السُّوءَ - أَعْلَمَ - إِنَّكَ

۱۵۰- « لا يفوز في الحياة إلا الطالب الذي له علم و لا سيما العامل بعلمه! »:

- (۱) الطَّالِبُ - عِلْمٌ - سِيْمًا - بِعِلْمِ
 (۲) الَّذِي - عِلْمٌ - الْعَامِلُ - عِلْمِ
 (۳) الْحَيَاةَ - الطَّالِبُ - سِيْمًا - الْعَامِلِ
 (۴) يَفُوزُ - الطَّالِبُ - عِلْمٌ - الْعَامِلُ

۱۵۱- « اني اصفهاتي المولد و انت شيرازي في الموطن و هو يريد ان يكون مشهدي المدفن! »:

- (۱) أَصْفَهَاتِي - أَنْتَ - شِيرَازِيٌّ - مَشْهَدِيٌّ
 (۲) الْمَوْلِدُ - شِيرَازِيٌّ - يُرِيدُ - يَكُونُ
 (۳) شِيرَازِيٌّ - الْمَوْطِنُ - مَشْهَدِيٌّ - الْمَدْفَنُ
 (۴) الْمَوْطِنُ - يُرِيدُ - يَكُونُ - الْمَدْفَنُ

■ ■ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۵۲ - ۱۵۵)

۱۵۲- ﴿ ذَرَهُمْ يَخُوضُوا و يَلْعَبُوا حَتَّى يَلْقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴾:

(۱) يخوضوا: مضارع - للغائبين - مجرد ثلاثي - معتل و أجوف (إعلاله بالإسكان بنقل الحركة) / فعل
 جواب طلب و مجزوم بحذف نون الإعراب

(۲) ذر: فعل أمر - للمخاطب - مجرد ثلاثي - معتل و لفيف مقرون (إعلاله بالحذف) / فعل و فاعله ضمير
 مستتر فيه وجوباً تقديره « أنت »

(۳) الذي: اسم غير متصرف - موصول خاص - للمفرد المذكر - معرفة - مبني على السكون /
 مضاف إليه و مجرور محلاً

(۴) يواعدون: للغائبين - معتل و مثال (إعلاله بالحذف) - متعدي - مبني للمجهول / فعل و مع نائب فاعله
 جملة فعلية و صلة و عائدها ضمير الواو البارز

۱۵۳- « أعجبني هذا القاضي العدل حكمه العدل بين الشكاة! »:

(۱) العدل (الأولى): مفرد مذكر - مشتق و صفة مشبهة - معرف بأل / نعت مفرد حقيقي و هو مؤول
 بالمشتق، تأويله « العادل » و مرفوع بالتبعية لمنعوته

(۲) أعجب: ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي بزيادة حرف واحد من باب إفعال / فعل و فاعله ضمير مستتر فيه
 جوازاً تقديره « هو » و الجملة فعلية

(۳) حكم: اسم - مفرد مذكر - معرف بالإضافة - معرب - صحيح الآخر - منصرف / بدل اشتمال
 و مرفوع بالتبعية للمبدل منه « هذا »

(۴) بين: اسم غير متصرف - من الأسماء الملازمة للإضافة - معرف بالإضافة - مبني على الفتح / ظرف
 أو مفعول فيه للمكان و منصوب و متعلقه فعل « أعجب »

۱۵۴- « من تاب قبل أن تطلع الشمس من مغربها تاب الله عليه! »:

(۱) قبل: اسم غیر متصرف - من الأسماء الملازمة للإضافة - مبني على الفتح / ظرف أو مفعول فيه للزمان و منصوب و متعلقه فعل « تطلع »

(۲) تاب (الثانية): ماضٍ - مجرد ثلاثي - معتلّ و أجوف (إعلاله بالقلب) / فعل جواب شرط و مجزوم محلاً، و فاعله « الله »

(۳) من: اسم غیر متصرف - من أدوات الاستفهام - نكرة - مبني على السكون / مبتدأ و مرفوع تقديرًا، و الجملة اسمية

(۴) تطلع: مضارع - للمخاطب - مجرد ثلاثي - متعدّ / فعل منصوب بحرف « أن » و الجملة فعلية و مصدر مؤولّ و مضاف إليه و مجرور محلاً

۱۵۵- « الصّحة لا يعرف مقدارها إلا من أصابه مرض! »:

(۱) من: اسم غیر متصرف - موصول عامّ / مستثنى مفرغ، و مرفوع على أنه بدل للمستثنى منه المحذوف و هو فاعل

(۲) الصّحة: مفرد مؤنث - معرف بال / مشغول عنه و منصوب وجوباً على أنه مفعول به لفعل محذوف، و الجملة اسمية

(۳) أصاب: ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي من باب إفعال / فعل و مع فاعله، جملة فعلية و صلة و عائدها ضمير « هو » المستتر

(۴) مقدار: مشتقّ و اسم مفعول (مصدره: قدر) - ممنوع من الصرف / مشغول به و منصوب على أنه مفعول به

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۵۶ - ۱۶۵)

۱۵۶- عین ما يمكن أن يجمع جمعاً سالماً للمؤنث:

(۱) مسلمة، طالب، قتيل، دار، أرض

(۲) فاطمة، جالس، شريف، امتحان، بيت

(۳) زينب، طلحة، تلميذ، وردة، كأس

(۴) مريم، نقّاحة، انتصار، تليفون، طلحة

۱۵۷- « أنت ... يد الحاجة إلى الله، و لم ... إلى غيره! ». عین الخطأ للفراغ:

(۱) مددت / تمّدها (۲) تمّدين / تمّديها (۳) تمدد / تمّدها (۴) مددت / تمّدها

۱۵۸- عین عائد الصلة محذوفاً:

(۱) اجتنب من ساعات أعماله!

(۲) الذين يحاسبون أنفسهم فهم المفلحون!

(۳) ﴿ لا أعبد ما تعبدون ﴾

(۴) ﴿ لا تقولوا لمن يقتل في سبيل الله أموات ﴾

۱۵۹- عین المضارع المجزوم:

(۱) أجتهد في حياتي لأبلغ غايتي!

(۲) أدرس فتتال النجاح!

(۳) العاقل لا يستشير الجاهل فيقع في الندامة!

(۴) إعمل الخير تجد ثوابه!

۱۶۰- « سلكي إن جهلت الناسَ عناً و عنهم فليس سواً عالم و جهول! ». عین جواب الشرط:

(۱) ليس سواً

(۲) سلكي، في ابتداء الجملة

(۳) عناً و عنهم

(۴) محذوف، و مفسره « سلكي »

۱۶۱- « علمت أن الحق منتصر! ». عین الخطأ:

- (۱) « الحق » مفعول أول و منصوب
 (۲) « أن » و صلتها قد سدّت مسدّ المفعولين
 (۳) « علم » من أفعال القلوب و له مفعول واحد
 (۴) « أن » و صلتها مفعول لفعل « علمت »

۱۶۲- عین ما ليس له « المفعول فيه »:

- (۱) لما تلوت القرآن انشرح صدري!
 (۲) مشيت على أقدامي ميلاً هذا اليوم!
 (۳) تنزهت حيث المشاهد خلابة!
 (۴) رأيت مريم زميلتها فرحة في مكتبة الكلية!

۱۶۳- عین الخطأ:

- (۱) كم مقالات طالعت حتى الآن؟
 (۲) كم من مقالة طالعتها!
 (۳) كم مقالة كتبت حتى الآن؟
 (۴) كم من مقالات طالعتها!

۱۶۴- « خدمة المسلمين للعلم! ». عین الخطأ في إنشاء التعجب:

- (۱) أكثر بخدمة المسلمين ...
 (۲) ما أخدم المسلمون ...
 (۳) ما أكثر ما خدم المسلمون ...
 (۴) أخدم بالمسلمين ...

۱۶۵- عین الصحيح:

- (۱) تعلیم المعلمین المجرّبون یفیدنا کثیراً!
 (۲) حضرت الطالبة الناجحة أخوها.
 (۳) هذه الطالبة حسن الخلق!
 (۴) إنهم مكتسبون علم لا شهادة!